

7.1 Tekst A: Bereesjiet 16:1-5

Vertaling volgens het choemasj van Dasberg.

- 1 Saraj, de vrouw van Avram, had hem geen kind geschonken. Ze had een Egyptische slavin, Hagar genaamd.
- 2 Saraj zei tegen Avram: 'De Eeuwige heeft mij uitgesloten van het kinderen krijgen. Kom toch tot mijn slavin, misschien dat mijn huis uit haar wordt opgebouwd'. En Avram gaf gehoor aan de stem van Saraj.
- 3 Dus nam Saraj, Avrams vrouw, Hagar, de Egyptische, haar slavin - na verloop van tien jaar, dat Avram in het land Kena'an woonde - en gaf haar Avram, haar man, als vrouw voor hem.
- 4 Hij kwam bij Hagar en ze werd zwanger en toen ze merkte dat ze zwanger was, werd haar meesteres minderwaardig in haar ogen.
- 5 En Saraj zei tegen Avram: 'het onrecht dat mij wordt aangedaan komt op jou neer; ikzelf gaf je mijn slavin in de schoot en toen ze merkte dat ze zwanger was, werd ik minderwaardig in haar ogen - laat de Eeuwige rechter zijn tussen jou en mij'.

7.2 Herhalen en vertalen**Pasoek 1**

אִשָּׁה betekent *vrouw*.

אִשְׁתֵּי אַבְרָם = *de vrouw van Avram*.

De stamletters van יִלְדָה zijn י.ל.ד.

Het voorzetsel לְ betekent *naar, voor, aan*.

Pasoek 2

De stamletters van עָצַרְנִי zijn ע.צ.ר. De betekenis is: *hij heeft mij uitgesloten*

De stamletters van אֶבְנָה zijn א.ב.נ.ה; de grondbetekenis is *bouwen*.

Pasoek 3

De infinitief in ב'פְּסוּק ב' is מְלַדֶּת.

אִישָׁהּ = *haar man*

אִשָּׁהּ = *vrouw*

Pasoek 4

הָרָתָה heeft dezelfde betekenis als וַתֵּהָרֵ: *zij werd zwanger*. De stamletters zijn ה.ר.ה.

Het achtervoegsel תָּהּ is het bezittelijk voornaamwoord *haar*.

Voorbeelden: וְשָׁמָּה (pasoeek א); וְלָהּ (pasoeek ג) אִשָּׁהּ en אֶתָּה en שָׁפְחָתָהּ

(pasoeek ד) וְגִבְרָתָהּ (pasoeek ד) en בְּעֵינֶיהָ (pasoeek ד en ה)

Pasoek 5

הַמִּסִּי betekent ook *geweld* en *roof*

De stamletters van נִתְּנָהּ zijn נ.ת.נ.

En Saraj de vrouw van Avram
 schonk hem geen kinderen
 ze had een Egyptische slavin
 en haar naam (was) Hagar

פסוק א

וְשָׂרַי אִשְׁתְּ אַבְרָם
 לֹא יָלְדָה (י.ל.ד.) לוֹ
 וְלָהּ שִׁפְחָה מִמִּצְרַיִם
 וְשָׁמָּה הִגָּר

Saraj zei tegen Avram
 kijk eens, de Eeuwige heeft mij uitgesloten
 van kinderen krijgen
 kom toch tot mijn slavin
 misschien zal ik uit haar worden opgebouwd
 en Avram gehoorzaamde Saraj

פסוק ב

וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם
 הִנֵּה־נָא עֲצַרְנִי (ע.צ.ר.) ה'
 מִלָּדָת (י.ל.ד.)
 בָּא (ב.ו.א.) נָא אֶל־שִׁפְחָתִי
 אוּלַי אֲבָנָה (ב.ג.ה.) מִמֶּנָּה
 וְיִשְׁמַע אַבְרָם לְקוֹל שָׂרַי:

Saraj nam
 de vrouw van Avram
 Hagar, de Egyptische, haar slavin
 na afloop van 10 jaar
 van het wonen van Avram
 in het land Kena'an
 en zij gaf haar
 aan Avram, haar man
 aan hem als vrouw

פסוק ג

וַתִּקַּח (ל.ק.ח.) שָׂרַי
 אִשְׁתְּ אַבְרָם
 אֶת־הַגָּר הַמִּצְרַיִת שִׁפְחָתָהּ
 מִקֶּץ עֶשְׂרֵת שָׁנִים
 לְשֵׁבֶת (י.ש.ב.) אַבְרָם
 בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
 וַתִּתֵּן (נ.ת.ן.) אֹתָהּ
 לְאַבְרָם אִשָּׁה
 לוֹ לְאִשָּׁה

Hij kwam tot Hagar
 en zij werd zwanger
 (toen) ze zag dat ze zwanger was
 werd haar meesteres minderwaardig
 in haar ogen

פסוק ד

וַיָּבֹא (ב.ו.א.) אֶל־הַגָּר
 וַתַּהַר (ה.ר.ה.)
 וַתֵּרָא (ר.א.ה.) כִּי הָרְתָהּ
 וַתִּקַּל (ק.ל.ל.) גְּבִרְתָּהּ
 בְּעֵינֶיהָ

Saraj zei tegen Avram:
 mijn onrecht is jouw schuld
 ikzelf heb mijn slavin in je schoot gegeven
 en toen ze zag dat ze zwanger was
 werd ik minderwaardig in haar ogen
 laat de Eeuwige rechtspreken
 tussen jou en mij

פְּסוּק ה
 וַתֹּאמֶר שָׂרַי אֶל־אַבְרָם
 חֲמָסִי עָלַיךָ
 אֲנֹכִי נָתַתִּי שִׁפְחָתִי בְּחִיקְךָ
 וַתֵּרָא (ר.א.ה.) כִּי הָרְתָהּ
 וַאֲקַל (ק.ל.ל.) בְּעֵינֶיהָ
 יִשְׁפֹט (ש.פ.ט.) ה'
 בֵּינִי וּבֵינֶיךָ

7.3 De Tora uitgelegd: tekst A

- blz 6** Wat kunt U mij geven, terwijl ik kinderloos heenga?
 Op welke wijze zal ik weten dat ik het (land) zal bezitten?
- blz 7** Partij A: God Partij B: Avram
 Partij A: Veel nakomelingen; het land Kena'an
 Partij B: Avram moet God gehoorzamen en op Hem vertrouwen
 vaars, geit en ram
 jonge vogels
- blz 8** Saraj was heel mooi; ze was de halfzus van Avram (ze hadden dezelfde vader)
 De midrasj geeft de indruk van goed teamwork
 Avram krijgt de beloofde nakomelingen dus niet met mij, maar met een andere vrouw.
- blz 9** De Egyptische Hagar, haar slavin
 Misschien word ik uit haar opgebouwd
 Haar meesteres werd minderwaardig in haar ogen.
 Betekenis 1 onrecht: Avram heeft alleen voor zichzelf gebeden en niet Saraj
 Betekenis 2 roof: Avram berooft Saraj van bescherming omdat hij niet reageert op wat Hagar haar aandoet.

7.4 Grammatica

blz 11 zeggen, maken (doen), horen (luisteren)

- 1 jullie zullen horen
- 2 wij zullen zeggen
- 3 hij zal maken, doen
- 4 jullie (v) of zij (v) zullen zeggen
- 5 ik zal horen
- 6 zij zullen zeggen
- 7 jullie zullen maken
- 8 jij (m) of zij zal horen

- 9 wij zullen maken
- 10 jullie (v) of zij (v) zullen horen
- 11 ik zal maken
- 12 jullie zullen zeggen
- 13 hij zal horen
- 14 jij (m) of zij zal maken
- 15 zij zullen horen

blz 12 De woorden met een verbindingswaw zijn:
 וְשָׂרַי - en Saraj, וְלֵהָ - en zij (haar); וְשָׂמָּה - en haar naam.

blz 13 Werkwoorden met een omkeerwaw van toekomstende naar verleden tijd:

Pasoek 2: וְתֹאמַר

Pasoek 3: וְתִקַּח, וְתִתֵּן

Pasoek 4: וַיָּבֵא, וַתְּהַר, וַתֵּרָא, וַתִּקַּל

Pasoek 5: וַתֹּאמֶר, וַתֵּרָא

1	K	5	R	9	B	13	L	17	F
2	H	6	G	10	P	14	I	18	Q
3	A	7	J	11	C	15	T	19	M
4	N	8	O	12	E	16	S	20	D

7.5 Tekst B: Bereesjiet 16:6-11

Vertaling volgens het choemasj van Dasberg

- 6 Avram zei tot Saraj: 'Hier, je slavin is in jouw macht, doe met haar wat je goeddunkt'. En Saraj vernederde haar voortdurend zodat ze voor haar op de vlucht ging.
- 7 Een engel van de Eeuwige vond haar bij de waterbron in de woestijn, aan de bron op weg naar Shoer.
- 8 en zei: 'Hagar, slavin van Saraj, vanwaar kom je en waarheen ga je'? En ze zei: 'voor mijn meesteres Saraj ben ik op de vlucht'.
- 9 Toen zei de engel van de Eeuwige tegen haar: 'Keer terug naar je meesteres en laat je vernederen onder haar behandeling,
- 10 want - zei de engel van de Eeuwige tegen haar - heel sterk zal ik je nakomelingen vermeerderen en door het grote aantal zullen ze niet geteld kunnen worden.
- 11 Verder zei de engel van de Eeuwige tegen haar: 'Je bent immers zwanger en je zult een zoon krijgen en je zult hem Jisjmaeel - God hoort - noemen, want de Eeuwige heeft geluisterd naar je vernedering.

7.6 Herhalen en Vertalen

Pasoek 6

De stamletters van עָשָׂה. עָשִׂי zijn *doe!*

Pasoek 7

וַיִּמְצָאָהּ = en hij vond haar

Ook מַלְאָךְ ה', een engel van God en דֶּרֶךְ שׁוֹר, de weg naar Sjoer, zijn samenstellingen.

Pasoek 8

שְׂפָחַת שָׂרַי betekent *de slavin van Saraj*

Pasoek 9

De stamletters van וְהִתְעַנִּי zijn ע.ג.ה. en de grondbetekenis is *onderdrukken, vernederen*.
וְהִתְעַנִּי betekent: *laat je vernederen*.

Pasoek 10

יְטַפֵּר is toekomstige tijd, 3e persoon mannelijk enkelvoud.

Pasoek 11

De goede uitspraak van עֲנִיךָ is *onjeech*. (De kamats wordt als o uitgesproken wanneer hij in een afgesloten lettergreep zonder geen klemtoon staat, zoals hier het geval is).
De stamletters zijn ע.ג.ה. Grondbetekenis: *onderdrukken, vernederen*.

פְּסוּק ו

Avram zei tegen Saraj
kijk eens, je slavin is in jouw hand
doe (met) haar wat goed is in jouw ogen
en Saraj vernederde haar
(zodat) ze vluchtte voor haar.

וַיֹּאמֶר אַבְרָם אֶל־שָׂרַי
הִנֵּה שְׂפָחַתְךָ בְּיָדִי
עֲשִׂי־לָּהּ הַטּוֹב בְּעֵינָיִךְ
וְתַעֲנֶנָּה (ע.ג.ה.) שָׂרַי
וְתִבְרַח (ב.ר.ח.) מִפְּנֵיהָ

פְּסוּק ז

toen vond haar een engel van de Eeuwige
bij de waterbron in de woestijn
bij de bron op weg naar Sjoer

וַיִּמְצְאֶהָ (מ.צ.א.) מִלְּאָהּ ה'
עַל־עֵין הַמַּיִם בְּמִדְבָּר
עַל־הָעֵין בְּדֶרֶךְ שׁוּר

פְּסוּק ח

Hij zei: Hagar, slavin van Saraj
waar kom je vandaan?
en waar zul je heen gaan?
ze zei: voor Saraj, mijn meesteres
ben ik aan het vluchten (op de vlucht)

וַיֹּאמֶר הָגָר שְׂפָחַת שָׂרַי
אֵי־מִזֶּה בָּאת (ב.ו.א.)
וְאַנְה תֵּלְכִי (ה.ל.ך.)
וַתֹּאמֶר מִפְּנֵי שָׂרַי גָּבַרְתִּי
אֲנֹכִי בִּרְחַת (ב.ר.ח.)

פְּסוּק ט

De engel van de Eeuwige zei tegen haar
Ga terug naar je meesteres
en laat je vernederen onder haar handen

וַיֹּאמֶר לָּהּ מִלְּאָהּ ה'
שׁוּבִי (ש.ו.ב.) אֶל־גְּבֻרְתְּךָ
וְהִתְעַנִּי תַּחַת יְדֶיךָ

פסוק י

De engel van de Eeuwige zei tegen haar
Ik zal heel veel doen zijn
jouw nakomelingschap
het zal niet geteld kunnen worden door het
grote aantal

וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְאָךְ ה'
הַרְבֵּה אַרְבֵּה (ר.ב.ה.)
אֶת־יִרְעֶךָ
וְלֹא יִסְפָּר מֵרֵב

פסוק יא

De engel van de Eeuwige zei tegen haar
zie, je bent zwanger
je zult een zoon krijgen
en je zult hem ('zijn naam') noemen
Jisjmaeel
want de Eeuwige heeft je ellende gehoord

וַיֹּאמֶר לָהּ מִלְאָךְ ה'
הִנֵּךְ הַרְדָּה (ה.ר.ה.)
וְיִלְדֶיךָ (י.ל.ד.) בֵּן
וְקָרָאתָ (ק.ר.א.) שְׁמוֹ
יִשְׁמַעֵאל
כִּי־שָׁמַע ה' אֶל־עֲנִיךָ

7.7 De Tora uitgelegd: tekst B

blz 20 De midrasj is gebaseerd op het woord *מִצְרִית*, *Egyptische*. Volgens de midrasj zegt Hagar dat Saraj niet is als de vrouw die ze van buiten lijkt. Hagar denkt dat dit de reden is waarom Saraj geen kinderen heeft. Voor Saraj, die het natuurlijk toch al heel moeilijk vindt dat Hagar en niet zijzelf in verwachting is van Avram, is dit de druppel die de emmer doet overlopen. Want ze heeft Hagar juist om heel nobele reden aan Avram gegeven: zodat die eindelijk de door 'ה' beloofde zoon zou krijgen waar ze al zo lang op wachten.

7.8 Herhaling grammatica

blz 23

.ב.ו.א. = komen	.נ.ת.ן. = geven
.ר.א.ה. = zien	.ב.ר.ח. = vluchten
.ע.ש.ה. = doen, maken	.ע.צ.ר. = (uit)sluiten
.מ.צ.א. = vinden	.ל.ק.ח. = nemen
.ה.ל.ך. = gaan	.י.ש.ב. = wonen

1	zij zitten	6	wij zien	11	wij sluiten	16	hij woont
2	hij komt	7	zij geven	12	ik ga	17	zij gaan
3	jij neemt	8	zij ziet	13	jij vlucht	18	jullie vinden
4	jullie doen	9	jullie komen	14	jullie nemen	19	jij geeft
5	hij sluit	10	jij vindt	15	zij doet	20	zij vlucht

blz 24

- 1 hij zal zijn. ה.י.ה.
- 2 zij zullen opstaan. ק.ו.ם.
- 3 zij zullen geopend worden. פ.ק.ח.
- 4 zij zal gevuld worden. מ.ל.א.
- 5 zij zullen vallen. נ.פ.ל.
6. wij zullen zeggen. א.מ.ר.
- 7 jullie zullen roepen. ק.ר.א.
- 8 wij zullen zetten. ש.י.ם.
- 9 ik zal doen. ע.ש.ה.
- 10 jij zult eten. א.כ.ל.
- 11 jullie zullen sterven. מ.ו.ת.
- 12 ik zal spreken. ד.ב.ר.
- 13 hij zal planten. נ.ט.ע.
- 14 wij zullen horen. ש.מ.ע.
- 15 jullie zullen aanraken. נ.ג.ע.

blz 25

- 1 klinkers
- 2 leestekens (punt, komma)
- 3 zangtekens
- 4 uitspraak sommige letters (dagesj in ב, stip op ש en ש)
- 5 nummering van de pesoekiem